

Sygn. akt: VIII K 609/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Toruniu VIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Izabela Skórzyńska

Protokolant sekr. sąd. Joanna Paszko

Pod nieobecność Prokuratora---

po rozpoznaniu dnia 6.07.2018 roku

sprawy:

P. M. s. C. i B. z domu G. ur. (...) w G. - D.

oskarżonego o to, że:

w dniu 25 lutego 2018 roku o godz. 10:05 w miejscowości K. na wysokości posesji nr (...) kierował samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...) (...) czym nie zastosował się do orzeczonego Wyrokiem Sądu Rejonowego w Golubiu Dobrzyniu sygn.. akt IIW 283/17 z dnia 25 września 2017 roku zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii „B” w ruchu lądowym na okres 6 (sześciu) miesięcy tj. od dnia 25 sierpnia 2017 roku do dnia 25.02.2018 roku

tj. o przestępstwo z art. 244 kk

orzeka:

I. ustalając, iż wina i społeczna szkodliwość czynu zarzuconego **P. M.**, który wyczerpał znamiona występku z art.244 kk nie są znaczne a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, na podstawie art.66 §1 kk i art.67 §1 kk, warunkowo umarza postępowanie na okres 2 (dwóch) lat tytułem próby;

II. na podstawie art.67 §3 kk w zw. z art.39 pkt 7 kk, zasądza od **P. M.**, na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w Warszawie, kwotę 500 (pięćset) złotych tytułem świadczenia pieniężnego;

III. zwalnia oskarżonego od opłaty sądowej a wydatkami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VIII K 609/18

UZASADNIENIE

W dniu 25 lutego 2018r. około godziny 10:05 w miejscowości K. został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji do kontroli drogowej P. M. poruszający się pojazdem marki (...) o nr rej. (...). W trakcie czynności sprawdzających stwierdzono, iż wobec P. M. wyrokiem Sądu Rejonowego w Golubiu – Dobrzyniu w sprawie o sygnaturze akt II W 283/17 orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B na okres 6 miesięcy obowiązujący w okresie od 25 sierpnia 2017r.do 25 lutego 2018r. Decyzją z dnia 16 stycznia 2018r. Starosta Golubsko Dobrzyński orzekł o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kategorii B w okresie od 25 sierpnia 2017r.do 25 lutego 2018r. włącznie.

dowód: wyjaśnienia oskarżonego – k.27-28

odpis wyroku – k.12-13

decyzja – k.8-9

P. M. nie był karany.

dowód: dane o karalności – k.3

Wobec P. M. w dniu 26 lutego 2018r. Starosta Golubsko Dobrzyński orzekł o przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami kategorii AM, B1, B, C1, C.

dowód: decyzja – k.6

P. M. był zatrudniony jako kierowca zawodowy. W trakcie obowiązywania orzeczonego za popełnione wykroczenie zakazu prowadzenia pojazdów źródłem utrzymania P. M. był zasiłek rodzinny.

dowód: wyjaśnienia oskarżonego – k.27-28

Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy tj. w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego.

Szczególnie jednak istotne były dowody z dokumentów w postaci danych dotyczących karalności oskarżonego oraz z odpisu wyroku z akt sprawy o sygnaturze II W 283/17 Sądu Rejonowego w Golubiu – Dobrzyniu oraz decyzji Starosty Golubsko Dobrzyńskiego.

Oskarżony P. M. w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu.

Podobnie na rozprawie oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu wskazując, że przez pomyłkę uznał, że w dniu 25 lutego 2018r. orzeczony zakaz już go nie obowiązuje.

Postawa oskarżonego jawiła się jako wiarygodna z uwagi na fakt, że dzień 25 lutego 2018r. był ostatnim dniem obowiązującego P. M. zakazu prowadzenia pojazdów na mocy wyroku II W 283/17 i już od dnia 26 lutego 2018r. oskarżony miał przywrócone uprawnienia do prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

W świetle dokonanych w toku postępowania przed Sądem ustaleń faktycznych sprawstwo i wina oskarżonego nie budzi wątpliwości, a jednocześnie nie zachodzą żadne okoliczności wyłączające bezprawność lub winę.

Wobec oskarżonego nie tylko został orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów za popełnione wykroczenie, ale też wydana została decyzja przez Starostę o cofnięciu uprawnień w oparciu o przepis art. 103 ustawy z 5 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami. W decyzji z dnia 16 stycznia 2018r. Starosta Golubsko Dobrzyński orzekł o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kategorii B w okresie od 25 sierpnia 2017r. do 25 lutego 2018r. włącznie. Data końcowa została zatem w tej decyzji jasno określona i ewentualny błąd oskarżonego w tym zakresie nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wobec powyższego Sąd przypisał oskarżonemu wypełnienie znamion art.244 k.k.

Należy przypomnieć, że przepis art.244 k.k. penalizuje nierespektowanie orzeczeń sądu dotyczących zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania zawodu, prowadzenia określonej działalności lub prowadzenia pojazdów, jak również niewykonania zarządzenia sądu o ogłoszeniu orzeczenia w sposób w nim przewidziany. Dobrem chronionym jest w tym wypadku wymiar sprawiedliwości w zakresie respektowania orzeczonych przez sąd zakazów lub poleceń.

Zdaniem Sądu należy przypisać oskarżonemu umyślność działania, w formie zamiaru ewentualnego odnośnie nierespektowania zakazu sądowego tzn. P. M. przewidywał i godził się na złamanie zakazu kierowania pojazdem mechanicznym.

Jednocześnie jak słusznie podkreślono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2004 r.: „ponieważ przestępstwo z art. 244 k.k. może być popełnione jedynie z winy umyślnej, do jego przypisania konieczne jest ustalenie, że sprawca, nie stosując się do orzeczonego przez Sąd zakazu prowadzenia pojazdów, miał świadomość jego prawomocności, od której, w myśl art.43 §2 k.k., ów zakaz obowiązuje” (vide: III KK 341/03, OSNwSK 2004/1/553, Prok.i Pr.-wkl. 2004/10/3).

P. M. wiedział o wydaniu wobec niego w sprawie II W 283/17 i orzeczonemu w nim 6 miesięcznym zakazie prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B.

Sąd nie dopatrył się w sprawie wystąpienia przesłanek z przepisu art.28 §1 k.k., iż nie popełnia przestępstwa, kto pozostaje w usprawiedliwionym błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego - okazała się nieskuteczna.

Należy przypomnieć, iż istota błędu co do faktu polega na rozbieżności między rzeczywistością a jej odbiciem w świadomości człowieka (zob. np. A. Zoll, w: Zoll, Kodeks karny, t. I, 2007, s. 452).

Według poglądów wyrażanych w doktrynie m.in. w komentarzu do Kodeksu karnego (Część ogólna. Tom I. Komentarz do art. 1–31 pod red. prof. dr hab. Michał Królikowski, prof. dr hab. Robert Zawłocki, 2015) należy badać świadomość realizacji znamion czynu zabronionego i dostępności dla sprawcy reguł ostrożności poprzez powinność i możliwość powzięcia informacji. Dla oceny, czy błąd sprawcy był usprawiedliwiony, czy też nie, przy normatywnym ujęciu winy uzasadnione jest przyjęcie dwupłaszczyznowej analizy zachowania sprawcy pozostającego w błędzie. Wartościowanie opiera się w tej propozycji na:

- 1) stwierdzeniu powinności posiadania informacji (o stanie faktycznym, okoliczności działania lub o stanie prawnym) koniecznych dla uniknięcia błędu;
- 2) stwierdzeniu możliwości rozpoznania popełnionego błędu.

Według komentatorów w tym zakresie możliwe jest:

po pierwsze – stwierdzenie braku powinności, co wyłączy tym samym konieczność analizy możliwości uniknięcia błędu i prowadzi do stwierdzenia usprawiedliwienia błędu;

po drugie - ustalenie powinności przy braku możliwości uniknięcia błędu, co po raz kolejny oznacza usprawiedliwienie błędu;

po trzecie – stwierdzenie powinności i możliwości uniknięcia błędu. To ostatnie prowadzi do oceny o nieusprawiedliwieniu błędu.

Jednocześnie wskazano, iż punktem odniesienia dla dokonywanego wartościowania jest obiektywny wzorzec osobowy, wyposażony w cechy indywidualizujące pewną grupę, wyrażający zespół oczekiwań i cech działania podmiotu sumiennie wykonującego swoje obowiązki i posiadającego do tego odpowiednie kwalifikacje oraz kondycję. Ten zobiektywizowany standard poddany jest konkretyzacji na drugim etapie wartościowania, gdzie badana jest możliwość uniknięcia błędu przez konkretnego sprawcę w danych okolicznościach. W tym przypadku, pod uwagę brana jest relacja, w jakiej pozostaje on do modelu osobowego, na podstawie którego określamy powinność danego zachowania. W wyjątkowych wypadkach, może to korygować odniesienie nakazów określonego działania względem sprawcy, ze względu na brak możliwości oddziaływania motywującego normy prawnej na tę osobę. Równolegle ustalamy, w jakiej konkretnej sytuacji znajduje się sprawca, tzn. jaka była jego kondycja, zdolność psychofizyczna oraz jakie były warunki jego działania. To zaś może prowadzić do stwierdzenia realnego braku możliwości uniknięcia błędu

przez tę osobę, mimo że istniała powinność jego uniknięcia, wynikająca z obiektywnego standardu osobowego, który znajdował w konkretnych okolicznościach zastosowanie.

Jak wskazano wcześniej oskarżony nie odbiega od obiektywnego wzorca osobowego, wobec którego nałożone zostały przez ustawodawcę obowiązki przestrzegania norm prawnych. Wręcz przeciwnie P. M. jako osoba ze średnim wykształceniem, umiejętnością czytania pism sądowych lub urzędowych ze zrozumieniem, sporym doświadczeniem życiowym, posiadał odpowiednie cechy, aby oczekiwać od niego powinności posiadania informacji (o stanie faktycznym lub o stanie prawnym) koniecznych dla uniknięcia błędu.

Jednocześnie brak jest jakichkolwiek przesłanek stwierdzenia by kondycja, zdolność psychofizyczna oraz lub warunki, w których oskarżony działał uniemożliwiały mu rozpoznanie ewentualnego błędu.

Reasumując, zdaniem Sądu, w realiach niniejszej sprawy nie mamy do czynienia wystąpieniem żadnej okoliczności wyłączającej bezprawność czynu lub wyłączających winę oskarżonego P. M..

Sąd warunkowo umorzył postępowanie wobec P. M. na okres 2 lat tytułem próby, albowiem wina i społeczna szkodliwość popełnionego przez nią czynu nie są znaczne, okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karana za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegała porządku prawnego, a w szczególności nie popełni przestępstwa.

W niniejszej sprawie oskarżony przyznał się do zarzucanego mu czynu, okoliczności jego popełnienia nie budzą żadnych wątpliwości. Stan faktyczny, który został ustalony przez Sąd jawi się bowiem jako oczywisty w świetle w pełni wiarygodnych wyjaśnień P. M., znajdujących w odpowiednim zakresie potwierdzenie w dowodach z dokumentów w postaci odpisu wyroku i decyzji Starosty.

Orzekając o warunkowym umorzeniu postępowania, Sąd miał również na względzie niekaralność P. M., także za przestępstwo nieumyślne, a nadto jego dotychczasowy, ustabilizowany tryb życia. Co więcej, podkreślić trzeba, iż postawa oskarżonego wykazywana w toku całego procesu nie była bynajmniej nacechowana nieustępliwością.

Całokształt przytoczonych okoliczności pozwala przyjąć wobec P. M. pozytywną prognozę kryminologiczną, uzasadniającą zastosowanie wobec niego przedmiotowej instytucji o charakterze probacyjnym.

Wyznaczając okres próby na 2 lat Sąd miał na uwadze pobudki, którymi kierował się oskarżony, dopuszczając się przypisanego mu czynu.

Okoliczność ta, w powiązaniu z niekaralnością oskarżonego wskazuje, iż (...)nie jest bynajmniej osobą zdemoralizowaną i (...) okres próby będzie wystarczający dla jednoznacznego stwierdzenia, czy trafna była pozytywna prognoza kryminologiczna jego osoby, stanowiąca podstawę zastosowania przedmiotowej instytucji o charakterze probacyjnym

Na mocy art.67 § 3 k.k. Sąd orzekł wobec P. M. świadczenie pieniężne w wysokości 500 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wydając rozstrzygnięcie o zasądzeniu od oskarżonego świadczenia pieniężnego, Sąd miał na względzie uświadomienie mu, iż naruszenie porządku prawnego nie jest oplacalne. Sąd kierował się również w tym zakresie zadośćuczynieniem społecznemu poczuciu sprawiedliwości, poprzez zapobiegnięcie przeświadczeniu o bezkarności sprawców czynów zabronionych i wskazanie, że w każdym wypadku – nawet w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania – mogą zostać nałożone na nich środki o charakterze represyjnym, wiążące się z dodatkowymi dolegliwościami. Z kolei wysokość tegoż świadczenia ustalona została w sposób adekwatny do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez P. M.. Ponadto, z uwagi na sytuację majątkową oskarżonego, uiszczenie wyższej kwoty będzie dla niego nadmiernie uciążliwe.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 roku, Nr 49, poz. 223 ze zm.) uznając, że uiszczenie ich przez

oskarżonego byłoby nadmiernie uciążliwe z uwagi na jego sytuację majątkową i wysokość dochodów. P. M. wraz z rodziną utrzymuje się bowiem z zasiłku w wysokości nieprzekraczającego 600 złotych, a zatem jego sytuacja finansowa z uwagi na brak możliwości wykonywania zawodu kierowcy była trudna.